

ERFGOEDDAG

Hoe maakt u het?

ZONDAG
28 APRIL

CO₇

ERFGOEDDAG

- toegankelijk voor rolstoelgebruikers
- gedeeltelijk toegankelijk voor rolstoelgebruikers
- niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers
- activiteit voor gezinnen met kinderen t.e.m. 12 jaar

Het thema 'Hoe maakt u het?' loopt als een rode draad door deze editie van Erfgoeddag waarin vakmanschap en ambachten centraal staan. En dat is geen toeval: talrijke organisaties, vakmannen en -vrouwen tonen je graag dat ze met veel passie, liefde en toewijding werken aan hun vak.

Laat je verrassen tijdens Erfgoeddag!
Alle activiteiten zijn gratis. Vergeet niet te reserveren voor sommige activiteiten.

BELEEF Erfgoeddag met een GRATIS duo-dagpas van De Lijn

Vul deze bon in, geef hem aan je bus- of tramchauffeur en ontdek de fraaiste cultureel-erfgoedcollecties op Erfgoeddag, een hele dag lang, met de bus en tram.

Voornaam Naam
Straat Nr. Busnr.
Postcode Gemeente
Leeftijd e-mailadres

Ik krijg liever geen informatie en aanbiedingen van De Lijn.

Evenementnummer: 199

Opgelet: de twee dagpassen zijn enkel geldig voor 2 personen op zondag 28 april 2019.

Enkel originele bonnen worden aanvaard. Niet verenigbaar met andere promoties.

Mijn lijn, altijd in beweging

↑ Préhistosite de Ramouil 2004
© Marie Wéra | Préhistomuseum

DEMONSTRATIE EN RONDLEIDING

Een uitzonderlijk bezoek aan het erfgoeddepot DEPOTYZE, met demonstratie silexbewerking

Onder leiding van de depotbeheerders ontdek je hoe het erfgoeddepot diverse collectiestukken uit leper en de omliggende regio in goede omstandigheden bewaart. Je kan er ook een demonstratie silexbewerking meemaken en zien hoe de prehistorische mens vuursteen bewerkte tot wapens en werktuigen om te overleven.

ORGANISATIE • CO, i.s.m. Yper Museum

LOCATIE • Erfgoeddepot DEPOTYZE, Zonnebeekseweg 363, 8900 Ieper
TIJDSTIP • 13.30 tot 18 u. met een rondleiding om 13.30 u., 14 u., 15 u., 15.30 u., 16.30 u. en 17 u.

Max. 4 personen per inschrijving en max. 15 personen per groep.

Alleen wie vooraf ingeschreven is, kan toegang krijgen tot het gebouw. De demonstratie silexbewerking vindt buiten plaats en kan vrij bezocht worden.

DUURTIJD • ca. 1 u.

INSCHRIJVEN • verplicht (t.e.m. 25 april) | W www.co7.be

↑ Glasraam van atelier Colpaert uit 1965 met de wapenschilden en -spreuken van de bisschoppen van Ieper
© Jorn Kestelyn | Kerkraad Sint-Maarten Sint-Niklaas Ieper

RONDLEIDING

Achter de glasramen van de Sint-Maartens-kathedraal, een spel van licht en kleur

De glasramen in de Sint-Maartenskerk dateren uit de periode van de wederopbouw en zijn dus niet zo heel erg oud. Toch getuigen ze stuk voor stuk van meesterschap en zorgen ze voor een bijzonder spel van licht en kleur. Uitzonderlijk kan je op Erfgoeddag de proosdijzaal bezoeken, waar in 2018 23 glasramen uit de voormalige kapel van de Roesbrugge Dames een prachtige nieuwe bestemming kregen. Ontdek het verhaal van de glasramen tijdens de rondleiding en in de nieuwe publicatie! In een film en infostand van Atelier Mestdagh, het oudste glazeniersatelier in Vlaanderen (opgericht in 1947), kom je meer te weten over het glasambacht.

Kathedraal

Proosdijzaal

ORGANISATIE • Vrienden van de Sint-Maartenskerk Ieper

LOCATIE • Sint-Maartenskerk, Vandenpeereboomplein, 8900 Ieper
TIJDSTIP • 13.30 tot 17.45 u. | met een rondleiding om 13.30 u. en 15.30 u.

RESERVATIE • niet nodig

Kom, en ontdek 100 jaar vakmanschap!

↑ © Dirk Debleu | CWGC

De Commonwealth War Graves Commission stelt tientallen ambachtslui te werk, gaande van steenkappers en metsers tot tuinmannen, timmermannen, schilders en smeden. Werp een unieke blik achter de

schermen en ontdek welk buitengewoon werk wordt verzet om de begraafplaatsen te onderhouden. De tentoonstelling 'A Century of Caring. A story told by CWGC artisans' wordt gecombineerd met interactieve demonstraties. Neem dus zelf de beitel in de hand en treed in de voetsporen van onze ambachtslui. We voorzien ook een leuk doe-boekje voor de kleinsten.

ORGANISATIE • Commonwealth War Graves Commission

LOCATIE • Informatiecentrum CWGC, Menenstraat 33, 8900 Ieper | De demonstraties vinden buiten plaats, op wandelafstand van het informatiecentrum.

TIJDSTIP • 10 tot 18 u.

Van schaaap tot laken

↑ @Yper Museum

Een workshop creatief spinnen en viltten. Je gaat aan de slag met ruwe en plant-aardig geverfde wol. Je spint draden zoals de leperse spinsters en maakt net zoals vroegere volders een kleurrijk viltwerk. Daarna ga je in het Yper Museum op zoek naar het echte leperse laken. Deze dikke, wollige stof van topkwaliteit maakte tijdens de middeleeuwen van Ieper een Europese grootstad.

ORGANISATIE • Yper Museum i.s.m.

Bezoekerscentrum De Palingbeek

LOCATIE • Lakenhallen, Grote Markt 34, 8900 Ieper
TIJDSTIP • workshop om 10.30 u., 13.30 u. en 15.30 u.

DUURTIJD • ca. 1.30 u.

INSCHRIJVEN • verplicht (t.e.m. 25 april)

Mypermuseum@ieper.be | T 057 23 94 50

Wie deelneemt aan de workshop, krijgt daarna gratis toegang tot de permanente collectie van het Yper Museum (open tot 18 u.).

IEPER

TENTOONSTELLING

Twee nieuwe glas-in-loodramen

↑ Nieuwe glas-in-loodramen © Kerkfabriek Sint-Pieter

Mogen we je voorstellen aan de twee gloednieuwe glas-in-loodramen van de Sint-Pieterskerk? Kom ze bewonderen in hun volle glorie. Breng zeker ook je kinderen of kleinkinderen mee, want zij kunnen op zoek naar de plaats waar de afbeeldingen van de twee glasramen in de kerk terug te vinden zijn.

ORGANISATIE • Kerkfabriek Sint-Pieter

LOCATIE • Sint-Pieterskerk, Rijselstraat 93, 8900 Ieper

TIJDSTIP • 9 tot 17.30 u. | Tot en met 12 april 2020

ZILLEBEKE (IEPER)

WORKSHOP

Zelf een sterrenkijker maken en testen

↑ Spiegel slijpen in AstroLAB • © AstroLAB IRIS

De beste en grootste sterrenkijkers werden vroeger gebouwd door liefhebbers. Ook nu zijn er nog amateurs aan de slag die zelf hun sterrenkijker bouwen en hun kennis doorgeven aan anderen. Deze zelfbouwsterrenkijkers zijn meestal van betere kwaliteit en maken, wat de optiek betreft, gebruik van eeuwenoude inventieve methodes. Ook jij kan meehelpen testen en slijpen aan een spiegel!

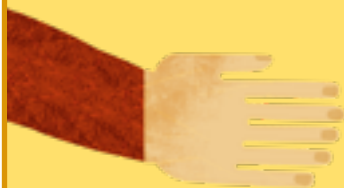

ORGANISATIE • Astronomische Contact Groep

LOCATIE • AstroLAB IRIS, Verbrandemolenstraat 5, 8902 Zillebeke (in de hoeve nabij de parking)

TIJDSTIP • 14 tot 18 u.

RESERVATIE • niet nodig

POPERINGE

DEMONSTRATIE

Leer zelf wol spinnen

↑ Spinnewielen in volle actie
© De Wullekobbe

Hoe maak je van een ruwe schapenvacht een zalig warme trui? Wulle Kobbe neemt je mee op pad doorheen het proces van

wolverwerking. Je ziet hoe de wol wordt gewassen, gekaard, geschud, gesponnen en verwerkt met allerhande brei- en haaktechnieken. Steek je licht op bij deze deskundigen en maak thuis je eigen authentieke trui!

ORGANISATIE • De Lovie i.s.m. De Wullekobbe
LOCATIE • Kasteel De Lovie, Krombeekseweg 82, 8970 Poperinge | Je kan parkeren op de parking 'Kasteel'.
TIJDSTIP • 13.30 tot 16.30 u.

DEMONSTRATIE

Hoe maak je het? Met plezier!

↑ Afwerken van keramiek in het atelier • © De Lovie

Allerhande oude ambachten en technieken worden door de mensen op De Lovie nog elke dag gebruikt om tot prachtige eindproducten te komen. Op een interactieve manier maak je kennis met authentieke manieren van kaarsen maken, stoelen vlechten, klei verwerken tot keramiek,

papierscheppen en veel meer. Kom, ontdek en doe inspiratie op in De Lovie! Ontdek er ook de geschiedenis van het kasteeldomein.

ORGANISATIE • De Lovie
LOCATIE • Kasteel De Lovie, Krombeekseweg 82, 8970 Poperinge. | Je kan parkeren op de parking 'Kasteel'.
TIJDSTIP • 13.30 tot 16.30 u.

DEMONSTRATIE

Bewaren van eten en drinken: the blast from the past

Ben jij ook zo nieuwsgierig naar hoe onze grootouders hun eten en drinken bewaarden zonder koelkast of diepvries? Of zelfs zonder electriciteit in huis? Experts tonen je enkele lekkere bewaarmethodes uit grootmoeders tijd, die je ter plekke kan proeven en thuis zelf kan toepassen. Of het nu gaat om roken, pekelen, drogen of fermenteren ... met deze technieken heb je geen bewaarmiddelen meer nodig!

↑ Ambachtelijke aardbeienoefnituur op het vuur
© De Lovie

ORGANISATIE • De Lovie
LOCATIE • Kasteel De Lovie, Krombeekseweg 82, 8970 Poperinge
Je kan parkeren op de parking 'Kasteel'.
TIJDSTIP • 13.30 tot 16.30 u.

POPERINGE

WORKSHOP EN TENTOONSTELLING

Maak je eigen volkspel

↑ © Hopmuseum Poperinge

Op de binnenkoer van het Hopmuseum kan je een aantal volksspelen uittesten. Daarna ga je zelf aan de slag. Onder begeleiding van een vakman maak je je eigen spel. Welk spel vind jij het leukst: Trou Madam, gatenkaas, ringwerpen, uilebolling, sjoelbak ...? Of creëer je iets nieuws? Op Erfgoeddag is de collectie van het Hopmuseum gratis toegankelijk. Ontdek er op het gelijkvloers de interactieve expo met o.a. stukken uit de collectie De Spielberg uit Heuvelland!

ORGANISATIE • Hopmuseum Poperinge
i.s.m. Stef Dehollander

LOCATIE • Hopmuseum, Gasthuisstraat 71,
8970 Poperinge

TIJDSTIP • 14 tot 17 u.

RESERVATIE • niet nodig

WANDELING EN RONDRIT

Ambachtelijk spelen

↑ Boltra • © Farmboy Janopdekamp

De Volkssportroute is een mix van traditionele spelen en bruine kroegen. Op Erfgoeddag verbinden we verschillende cafés in Poperinge. Op elke locatie geeft een gids uitleg bij de ambachtelijk vervaardigde volksspelen en zorgt voor een vlot spelverloop. Je kan je traject zelf samenstellen. Een toeristisch treintje neemt je mee naar de verschillende locaties in en net buiten het centrum. Haal je routeplan af bij het Hopmuseum en laat de bollen rollen, de pijlen vliegen en de schijven schuiven!

ORGANISATIE • Hopmuseum Poperinge i.s.m.
Volkssportroute Poperinge

LOCATIE • verschillende cafés in Poperinge

START • Hopmuseum, Gasthuisstraat 71,
8970 Poperinge

TIJDSTIP • 13.30 tot 17.30 u. | Je kan vrij deelnemen
vanaf 13.30 u. De locaties in het centrum zijn te voet
bereikbaar.

RESERVATIE • niet nodig

Brouwen voor kinderen

↑ © De Kinderbrouwerij

Op de site van de oude brouwerij Sint-Joris in Reningelst organiseert De Kinderbrouwerij een brouwersworkshop. Uiteraard krijgen we als eindresultaat geen alcoholisch schuimend gerstenat, maar een drankje op maat van de kinderen. Tijdens de workshop kunnen ouders en andere geïnteresseerden van een rondleiding genieten op de oude brouwerssite.

ORGANISATIE • De Kinderbrouwerij

LOCATIE • De Kinderbrouwerij, Reningelstplein 5, 8970 Reningelst

TIJDSTIP • workshop en rondleiding om 14 u., 15.30 u. en 17 u.

DUURTIJD • ca. 1 u.

INSCHRIJVEN • verplicht (t.e.m. 24 april)

E info@kinderbrouwerij.com

Smidje smee van 't Rattekot

De smid van 't Rattekot toont je hoe hij vroeger met hamer en aambeeld gereedschap maakte. De vierdejaars van het VTI leper ontwierpen miniatuur metaalbewerkingsmachines en visualiseerden hiervan het vervaardigingsproces. De 5de klas van De Torteltuyn vertelt je over het maakproces in Made in Inox. Speurneuzen kunnen een boeiende bedrijfszoektocht spelen, gemaakt door basisschool De Waaier uit Watou. Ook de creaties van de kunstenroute van basisschool Klavertje 3 uit Oostvleteren kan je bewonderen. Kortom, voor klein en groot zijn er doe-activiteiten.

↑ © Serge Braem

ORGANISATIE • Made in Inox i.s.m. VTI leper, basisschool De Waaier Watou, basisschool Klavertje 3 Oostvleteren, Freinetschool De Torteltuyn Poperinge, CO₂ en Intergemeentelijke archiefdienst Poperinge-Vleteren

LOCATIE • 't Rattekot - Made in Inox, Steenvoordestraat 124, 8978 Watou
TIJDSTIP • 10 tot 18 u.

TENTOONSTELLING

Heuveland, om van te snoepen!

↑ KAV Westouter leert taarten bakken in café Sint-Hubert (ca. 1950) • © 'Westhoek verbeeldt', privécollectie

De Zoetemarkt in Kemmel vindt plaats op Pinkstermaandag en is een begrip in de regio. Ter gelegenheid van de 40ste editie is er een tentoonstelling over de Zoetemarkt én over de historiek van gebak en snoepgoed. Bezoek de tentoonstelling onder ludieke maar kundige begeleiding van onze huisbakker!

ORGANISATIE • Zoetemarktoomité i.s.m. Cultuurdienst Heuveland, 'Heuveland verbeeldt', CO, en Regionaal Landschap Westhoek

LOCATIE • Sint-Laurentiuskerk Kemmel, Sint-Laurentiusplein 2, 8956 Kemmel

TIJDSTIP • 14 tot 17 u.

Tentoonstelling tot en met 3 november 2019

DEMONSTRATIE

Drukatelier Raymond: van manuscript tot boekdrukkunst

↑ Handdrukkers • © Raymond Six

De impact van de uitvinding van de boekdrukkunst was in de 15^e eeuw even groot als de komst van internet nu. Via de boekdrukkunst konden nieuwe ideeën tot bij het gewone volk worden verspreid, zo ook in de Geuzentijd. Raymond is verzamelaar van drukpersen en is een rasverteller. Kom luisteren en zie de drukpers(en) effectief in werking!

ORGANISATIE • Drukatelier Raymond Six

LOCATIE • Dranouterstraat 34, 8950 Nieuwerkerke
TIJDSTIP • 10 tot 17 u. met een rondleiding om 10 u., 13.30 u. en 15u.

RESERVATIE • niet nodig

WANDELING

Verhalen voor onderweg: Het meisje van het kasteel

Marguerite Yourcenar bracht haar kindertijd door op de Zwarteberg en verwees hiernaar in haar werk. Keer terug in de tijd en leer de jonge Marguerite kennen, rennend door de boomgaard en bossen aan de schreve. Ontdek vandaag heel wat extraatjes: de hyacinten, een ontmoeting met de Bergdichter en zoveel meer. Er is onthaal bij de start, maar je wandelt op eigen houtje.

↑ De vier jaar oude Marguerite in de boomgaard
© Centre International de Documentation Marguerite Yourcenar

ORGANISATIE • Regionaal Landschap Westhoek i.s.m. Gemeente Heuvelland
LOCATIE • Park Marguerite Yourcenar, Chemin des Anglais 58, 59270 Sint-Jans-Cappel, Frankrijk
TIJDSTIP • 10 tot 17 u.
De totale wandelafstand bedraagt 7 km.

TENTOONSTELLING, DEMONSTRATIE EN WORKSHOP

Zelfgemaakt in Langemark-Poelkapelle

↑ Schoenmaker Maurice Baccarne uit Langemark, januari 1979 • © 'Westhoek verbeeldt', privécollectie

De portretmaker, mandenvlechtster, steenbakker, smid en kleermaker ... het is slechts een kleine greep uit de groep ambachtsslui die ooit in Langemark-Poelkapelle actief was. Wil je graag deelnemen aan de workshop 'Voedermandje voor vogels' of de workshop 'Moddertaarten'? Zowel voor kinderen als voor volwassenen. Of kom eens kijken naar het smeedwerk, het kantklos- of haakwerk! Je kan er ook de expo bezoeken, een retrofoto laten nemen en proeven van traditionele taarten.

Enkel het fotografieproject in een retrodecor vindt plaats op de eerste verdieping. Alle andere demonstraties en workshops vinden plaats in de zaal of buiten en zijn volledig toegankelijk.

ORGANISATIE • Team Ontspannen Langemark-Poelkapelle i.s.m. Langemark-Poelkapelle verbeeldt, Liberaal Archief/ Liberas Gent en CO₇

LOCATIE • OC De Hazebroeg, Haezeweidestraat 24, 8920 Sint-Juliaan

TIJDSTIP • 13.30 tot 18 u. met workshop 'Voedermandje voor vogels' om 14.30 u. en 16 u. en workshop 'Moddertaarten' doorlopend van 14 u. tot 17.30 u.

DUURTIJD • 'Voedermandje voor vogels' 1 u. en 'Moddertaarten' ca. 30 min.

INSCHRIJVING • voor de workshop 'Voedermandje voor vogels' | M teamontspannen@langemark-poelkapelle.be T 057 49 09 45

TENTOONSTELLING • Zelfgemaakt in Langemark-Poelkapelle van 30 april tot en met 30 mei in Woonzorgcentrum De Boomgaard, Lekkerboterstraat 1 in Langemark

TENTOONSTELLING

Vakwerk in Vleteren

In 1958 werd een vakwerkwoning uit Oostvleteren heropgebouwd in het Openluchtmuseum Bokrijk. Op zaterdag 27 april reizen we er met de bus naartoe om er de woning te bezichtigen onder leiding van een gids. Tijdens Erfgoeddag zelf kan je in het dorpshuis van Westvleteren kennismaken met vakwerkbouw in de regio Vleteren / Poperinge / Alveringem.

↑ Landarbeiderswoning uit Oostvleteren • © Bokrijk

ORGANISATIE • Cultuurdienst Vleteren i.s.m. Intergemeentelijke archiefdienst Poperinge-Vleteren

LOCATIE • Dorpshuis Westvleteren, Westvleterendorp 13, 8640 Westvleteren
TIJDSTIP • 14 tot 17 u.

INSCHRIJVEN • verplicht voor de daguitstap op zaterdag 27 april (t.e.m. 12 april)
E cultuur@vleteren.be | T 057 40 09 01
W www.vleteren.be
DEELNAMEPRIJS • € 35

WORKSHOP EN DEMONSTRATIE

Borduren

↑ © MMP 1917

De Amerikaanse 'Commission for Relief in Belgium' zorgde tijdens de Eerste Wereldoorlog voor voedselhelp aan de noodlijdende bevolking in bezet België. Als dank borduurden Belgische schoolkinderen taferelen en teksten op de lege meelzakken, die daarna teruggestuurd werden naar de Verenigde Staten. De vaak verfijnde borduurkunst toont ons hoe goed schoolgaande meisjes destijds deze naaitechniek beheersten. In deze workshop ontdek je alles over deze kleine kunstwerkjes! Na Erfgoeddag zullen de nieuwe geborduurde werkjes één hedendaags kunstwerk vormen, dat ons herinnert aan dit bijzondere verhaal.

ORGANISATIE • Memorial Museum Passchendaele 1917

LOCATIE • Memorial Museum Passchendaele 1917, Berten Pilstraat 5a, 8980 Zonnebeke

TIJDSTIP • 14 u.

DUURTIJD • 3 u.

INSCHRIJVEN • verplicht (t.e.m. 24 april)

E lee.ingelbrecht@passchendaele.be | T 051 77 04 41
Het is helaas niet mogelijk om de borduurtechniek tijdens de workshop aan te leren. De deelnemers dienen dus de techniek al onder de knie te hebben. Uiteraard is iedereen van harte welkom om naar de workshop te komen kijken! Wie deelneemt aan de workshop, krijgt een museumticket om na Erfgoeddag het afgewerkte borduurstuk in het museum te bekijken.

West-Vlaams vakmanschap in beeld

Productiehuis psst. en de vijf West-Vlaamse erfgoedcellen sloegen de handen in elkaar om enkele lokale ambachten pakkend in beeld te brengen.

ONTDEK ONDER ANDERE:

- waarom er al 140 jaar gesmeed wordt in Watou,
- waarom een Waregems bedrijf al meer dan 100 jaar de internationale koploper is voor de productie van schildersdoek.

Alle filmpjes zijn te bekijken op www.co7.be/erfgoeddag-19

Open Monumentendag 2019

Op zondag 8 september vindt de volgende editie van Open Monumentendag plaats. Naar goede gewoonte worden dan in Vlaanderen heel wat monumenten, landschappen en archeologische sites in de kijker gezet. Vanaf april t.e.m. juli kunnen organisatoren hun activiteiten inschrijven.

MEER INFO •

www.openmonumentendag.be

Erfgoeddag in de Zuidelijke Westhoek

W www.co7.be

E erfgoedcel@co7.be

T 057 34 66 94

• Volg ons op Facebook (→ cozeven)

De organisaties worden ondersteund door de betrokken gemeenten en Erfgoedcel CO7.

Programma in Vlaanderen en Brussel

Download de ErfgoedApp

Ontdek met de ErfgoedApp extra informatie, filmpjes, verhalen en weetjes bij je bezoek!

Erfgoeddag is een organisatie van FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw, in samenwerking met de erfgoedgemeenschappen in Vlaanderen en Brussel.

Partners van Erfgoeddag 2019

EINDREDACTIE • Erfgoedcel CO7
CAMPAGNEBEELD • Illustratie van Fatinha Ramos
VORMGEVING • Wilderzicht
DRUK • Cuvelier Graphics (leper)
V.U. • Loes Vandromme, voorzitter CO7,
p/a Grote Markt 1, 8970 Poperinge

www.erfgoeddag.be